

การศึกษบทบาทที่เป็นจริงของหน่วยงานรัฐและกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย
เกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย
A Study of the Actual Role of Government Agencies and Government
Mechanisms in the Enforcement of Alcohol Control Points Around the
University

กิจพิณัฐ อูสาโท¹, ปองสิน วิเศษศิริ¹, ฐิติกร หมายมั่น², มณฑา วิญญูโสภิต³ และ ยุพวรรณ
นังคลาภิวัฒน์⁴

Kitpinit Usaho¹, Pongsin Wisethsiri¹, Thitikorn Maimun², Monta Winyasopit³ and
Yuphawan Nangklapiwat⁴

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

¹Graduate School, Eastern Asia University

²คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

²School of Engineering, Eastern Asia University

³ผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอาภาพัฒนา

³Director of the School Group for English Communication Skills Arpa Pattana

⁴ที่ปรึกษาประธานบริหาร บริษัท เพ็ชรทรัพย์ เรียลเอสเตท จำกัด และที่ปรึกษา บริษัท เอส แอนด์ เอส มีเดีย จำกัด
(ผู้ผลิตรายการมัธยมศึกษาตอนปลายสายเก่ง)

⁴Advisor to Executive Chairman Permsap Real Estate Co., Ltd. And Advisor to S & S Media Co., Ltd.
(High school program producer, good line)

Received: August 11, 2020

Revised: September 28, 2020

Accepted: September 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษบทบาทที่เป็นจริงของหน่วยงานรัฐและกลไกของรัฐ ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ประชากร ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี สถานีตำรวจภูธรอำเภอคลองหลวง ที่ว่าการอำเภอคลองหลวง สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 และสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำเสนอเป็นความเรียง ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 เจ้าหน้าที่รัฐได้ปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้นำเจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัด สนธิกำลังประมาณ

50 นาย ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย อาทิตย์ละ 1 ครั้ง ผลการปฏิบัติงานร่วมกันมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากกว่าผลการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติ

คำสำคัญ: บทบาทที่เป็นจริง, หน่วยงานของรัฐ, กลไกของรัฐ, มาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รอบมหาวิทยาลัย

Abstract

This research was a qualitative research. the objective was to study the actual role of government agencies and government mechanisms in enforcing laws regarding the control measures of alcoholic beverage sales points around university. population were Muang Pathumthani Police Station, Khlong Luang Police Station, Khlong Luang District, Excise Area Pathumthani 1, Excise Area Pathumthani 2, and Pathumthani Public Health. the number of key informants was 9. the instrument was a semi-structured interview form with in-depth interview. Data collection and collection by yourself. data analysis, content analysis presented in descriptive way. the research results were found that. after the NCPO Order No.22/2015, government officials performed integrated operations, with the administrative staff leading, Military, Police, Excise and Provincial Public Health. approximately 50 intercourse laws were enforced regarding the regulation of alcohol distribution control points around university, once a week. Joint performance was more efficient and effective than normal performance.

Keywords: Actual Role, Government Agencies, Government Mechanism, Enforcement of Alcohol Control Points Around the University

บทนำ

ปัญหาการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ได้เกิดขึ้นช่วงราวปี พ.ศ.2538 – 2539 (ศรีรัช ลอยสมุทร, 2561 น. 60) โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เนื่องจากมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีนักศึกษาจำนวนมาก และพอมีฐานะในการใช้จ่าย ทำให้เกิดจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีวิวัฒนาการมาโดยลำดับหลัง พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา จุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยมีจำนวนมากขึ้นและลูกค้าคือนักศึกษา ทำให้ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สนับสนุนจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยมากขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยยังถูกใช้เป็นแหล่งการกระทำผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.

2551 ปัญหาที่ชัดเจนและเป็นประเด็นร้อนทางสังคม พาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในสื่อต่าง ๆ ทำให้สังคมหันกลับมาพิจารณาประเด็นจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ดังนั้นช่วงก่อน พ.ศ.2558 ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีมหาวิทยาลัยทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมากถึง 13 แห่ง และมีจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยจำนวนมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งในช่วงเวลานั้นจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เปิดอย่างเสรี ทำให้นักศึกษาเข้าถึงได้ง่าย ส่งผลกระทบตามมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ เกิดนักดื่มหน้าใหม่ เกิดอุบัติเหตุ เกิดคดีล่วงละเมิดทางเพศ เกิดความเดือดร้อนคำร้องส่งเสียงดังให้กับชุมชน เกิดการทะเลาะวิวาท เกิดอาชญากรรมและเกิดคดียาเสพติด เป็นต้น ผู้ที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่ ได้แก่ ชุมชนและ

นักศึกษา การปล่อยปละละเลยให้มีจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยจำนวนมาก จึงเป็นแหล่งอบายมุขที่ทำลายอนาคตนักศึกษาและยังสร้างปัญหาให้แกสังคมอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาเกี่ยวกับจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย มีผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญไม่น้อยกว่าสามฝ่าย ได้แก่ นักศึกษา ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย และหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ 1) ในส่วนของนักศึกษาต้องการการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เสียสุขภาพ เสียค่าใช้จ่าย เกิดอุบัติเหตุ เกิดการทะเลาะวิวาท ผลการเรียนตกต่ำ มีหนี้สินจากการพนัน ติดยาเสพติด และเรื่องชู้สาว เป็นต้น 2) ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยที่จะต้องมิจิตสำนึก มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ทางด้านธุรกิจเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่สนับสนุนให้นักศึกษามาเป็นลูกค้าหลักทางธุรกิจของตนเอง และ 3) หน่วยงานราชการที่ต้องบังคับใช้มาตรการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อให้พื้นที่รอบมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่สีขาว ปลอดจากอบายมุข โดยเฉพาะจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

จากผลกระทบที่เกิดจากจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยมีจำนวนมาก ดังกล่าวข้างต้น จึงนำไปสู่การออกมาตรการเป็นคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 22/2558 เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการลักษณะคล้ายสถานบริการ” เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2558 และแก้ไขเพิ่มเติม 46/2559 โดยใช้ควบคู่กับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ซึ่งตลอดระยะเวลาการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวพบว่าจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามก็ยังคงพบการใช้ช่องว่างของกฎหมายโดยการอ้างเหตุผลต่าง ๆ จากผู้ประกอบการ อาทิ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ทราบข้อกฎหมายว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ ส่วนผู้ประกอบการที่ทราบข้อ

กฎหมายโดยละเอียดแล้วพยายามที่จะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อเจ้าหน้าที่จับกุมผู้กระทำผิดมีข้ออ้างว่าไม่ทราบข้อกฎหมายและปฏิเสธว่าไม่ได้ขาย แต่ถูกค่านำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเองหรือกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนจะเข้ามาตรวจสอบ

เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา เกิดการบังคับใช้มาตรการอย่างจริงจัง และมีความยั่งยืนของมาตรการจำกัดการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของผู้ประกอบการจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในส่วนของโครงการย่อย คือ การศึกษาบทบาทที่เป็นจริง ของหน่วยงานรัฐและกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของหน่วยงานรัฐและกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของหน่วยงานรัฐ และกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ในจังหวัดปทุมธานี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. คำสั่ง คสช.ที่22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการในข้อ 4 และข้อ 6

ข้อ 4 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เข้าไปใช้บริการ
2. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
3. เปิดทำการเกินกว่าเวลาตามที่กฎหมาย

บัญญัติ

4. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ

5. ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพอกาฐ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไปในสถานที่ของตน

ในกรณีที่สถานบริการหรือสถานประกอบการใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิด และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวเป็นเวลาห้าปี และหากอยู่ในระหว่างการต่ออายุใบอนุญาตก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และมีให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลาห้าปี

ภายใต้บังคับตามข้อ 6 กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีก

ในการสั่งเพิกถอน หรือสั่งปิดตามวรรคสอง หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย แต่ถ้าเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุราและห้ามมิให้ออกใบอนุญาตขายสุราให้อีก

คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดหรือมิให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปล่อยปละละเลยให้มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการหรือใบอนุญาตขายสุราที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสถานบริการ หรือข้อกำหนดการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา ให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

2. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 1)

มาตรา 4 เจ้าพนักงานสรรพสามิต หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 1)

มาตรา 12 เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการหลีกเลี่ยงภาษี การเสียภาษี ให้อธิบดีมีอำนาจเข้าไปหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อทำการตรวจค้นยึด หรืออายัดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักร

การเข้าไปเพื่อทำการตามวรรคหนึ่ง ต้องทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการของผู้ประกอบกิจการนั้น เว้นแต่การตรวจค้น ยึด หรืออายัดในเวลาดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปก็ได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 4)

มาตรา 85 อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตให้ผลิตเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีจดทะเบียน

1. ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

2. ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 6)

ส่วนที่ 12

การเปรียบเทียบคดี

มาตรา 136 ในกรณีที่ต้องมีการเปรียบเทียบคดี ให้ใช้ราคาขายปลีกแนะนำตามมาตรา 17 (1) ในการกำหนดค่าปรับ แต่ในกรณีที่ไม่มีราคาขายปลีกแนะนำตามมาตรา 17 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ประเมินมูลค่าของสินค้าเพื่อกำหนดค่าปรับ โดยให้ถือมูลค่าของสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งได้เสียภาษีโดยถูกต้องแล้วในเวลาหรือใกล้เคียงเวลาที่กระทำความผิดนั้น ถ้าไม่มีสินค้าชนิดเดียวกัน ให้ถือมูลค่าของสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตามที่ซื้อขายกันในเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ไม่สามารถหามูลค่าของสินค้าตามวรรคหนึ่งได้หรือสินค้านั้นมีหลายราคา ให้อธิบดีมีอำนาจ

ประกาศมูลค่าของสินค้าเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับ

มาตรา 137 ถ้าอธิบดีหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

1. สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือความผิดที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ให้เป็นอำนาจของอธิบดี

2. สำหรับความผิดที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

(ก) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลัง อธิบดีกรมสรรพสามิต และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(ข) ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวัน ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 31-32)

มาตรา 138 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตเป็นผู้จับกุมผู้ต้องหาในความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามพระราชบัญญัตินี้และเป็นผู้ต้องหาที่มีอัตราโทษปรับอย่างสูงไม่เกินห้าหมื่นบาท ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้ผู้จับกุมควบคุมผู้ต้องหาไปยังที่ทำการของผู้ที่มีอำนาจเปรียบเทียบคดีเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบคดี ทั้งนี้ ต้องเปรียบเทียบคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบสองชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาถึงที่ทำการของผู้มีอำนาจทำการเปรียบเทียบคดี

ถ้าผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขออธิบดีจะปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างรอการเปรียบเทียบหรือรอการชำระเงินค่าปรับโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 139 ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา 138 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 น. 32)

3. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 สืบค้นจาก (web.krisdika.go.th)

มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ 1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา 3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร 4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก 5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ 6) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป 8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สืบค้นจาก (web.krisdika.go.th)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของศรีรัช ลอยสมุทร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์การติดตามการเปลี่ยนแปลงหลังการบังคับใช้กฎหมาย และผลกระทบของร้านเหล้ารอบสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภูมิภาค ผลการศึกษาพบว่า จากสถานศึกษาทั้งหมด 18 แห่ง ทุกแห่งมีร้านเหล้ารอบสถานศึกษาในรัศมีไม่เกิน 10 กิโลเมตร ยกเว้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) ที่ไม่มีร้านเหล้ารอบสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีความเสี่ยงสูง คือ มีร้านเหล้าจำนวนมากเกิน 10 ร้าน มีจำนวน 5 สถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่ำ คือ มีร้านเหล้าจำนวน 1-2 ร้าน มีจำนวน 3 สถานศึกษา สถานศึกษาที่มีความเสี่ยงปานกลาง มีจำนวน 8 สถานศึกษา ผลการติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์พบว่า การบังคับใช้กฎหมายในด้านการควบคุมแหล่งจำหน่าย

ได้ผลสำเร็จในด้านจำนวนร้านเหล้าลดลงร้อยละ 20 – 50 ในหลายพื้นที่ ร้านย้ายออกไปไกลสถานศึกษามากขึ้นในทุกพื้นที่ ๆ สํารวจเฉลี่ย 1 กิโลเมตร จากสถานศึกษา มีร้านในรัศมี 300 เมตรอยู่ในบางพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 31

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของหน่วยงานรัฐและกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย ใช้กรอบแนวคิด คำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ในทาง และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ในข้อ 4 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ
2. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
3. เปิดทำการเกินกว่าเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ
4. ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ
5. ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกดุรวัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไปในสถานที่ของตน

ในกรณีที่สถานบริการหรือสถานประกอบการใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิด และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวเป็นเวลาห้าปี และหากอยู่ในระหว่างการต่ออายุใบอนุญาตก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และมีให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลาห้าปี

ภายใต้บังคับตามข้อ 6 กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีก

ในการสั่งเพิกถอน หรือสั่งปิดตามวรรคสอง หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย แต่ถ้าเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุราและห้ามมิให้ออกใบอนุญาตขายสุราให้อีก

คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดหรือมิให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปล่อยปละละเลยให้มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการหรือใบอนุญาตขายสุราที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสถานบริการ หรือข้อกำหนดการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา ให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตามกรอบแนวคิด คำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการในข้อ 4 และข้อ 6

2. ออกหนังสือในนามมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยราชการ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธร เมืองปทุมธานี สถานีตำรวจภูธรคลองหลวง ที่ว่าการอำเภอคลองหลวง สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 สาธารณสุขจังหวัด

3. นัดหมายวันสัมภาษณ์และสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร เมืองปทุมธานี ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง รองสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง หัวหน้าจัดเก็บภาษีสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 เจ้า

หน้าที่ฝ่ายปราบปรามสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 ปลัด อำเภอลองหลวงและเจ้าหน้าที่อำเภอลองหลวง รวม 9 คน

4. วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสังเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และทำร่างบทสรุปสำหรับผู้บริหาร นำเสนอคณะผู้วิจัย
5. ปรับแก้ไข นำส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี สถานีตำรวจภูธรคลองหลวง ที่ว่าการอำเภอลองหลวง สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 และสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง รองสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง นายอำเภอลองหลวง สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 รวม 9 คน

ผลการวิจัย

ผลการปฏิบัติงานตามคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 ตามข้อ 4 และข้อ 6 มีดังนี้

เจ้าหน้าที่รัฐมาตรวจและกวดขันจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยจากการสัมภาษณ์

1. ความถี่ในการตรวจ มีการบูรณาการร่วมระหว่างเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปทุมธานี สนธิกำลังประมาณ 50 นาย ตรวจร่วมอาทิตย์ละ 1 ครั้ง และต่อมาตรวจร่วมสองอาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง

2. ผลการตรวจร่วมและกวดขันในช่วงมีคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากกว่าสถานการณ์ปกติ

3. ผลการเปรียบเทียบของสองสถานการณ์การปฏิบัติตามคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 ในช่วงพ.ศ.2558 ถึง พ.ศ.2559 ผลการปฏิบัติงานแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพ

และเกิดประสิทธิผลมากกว่าสถานการณ์ปกติ พิจารณาจากผลการจับกุมตามคำสั่ง คสช. ที่ 22/2558 จำนวน 35 ราย เนื่องจากบูรณาการตรวจร่วมทำให้มีเอกภาพในการปฏิบัติงาน สามารถสนธิกำลังได้ถึง 50 นาย แต่ในสถานการณ์ปกติเจ้าพนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 2 มีกำลังน้อยจำนวน 3 นายเท่านั้น ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก จับกุมได้น้อยมาก (ญาณวุฒิ ปาละชัยวุฒิ, สัมภาษณ์)

4. เจ้าหน้าที่รัฐมีการประชาสัมพันธ์ก่อนจะมาตรวจจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5. เจ้าหน้าที่รัฐไม่ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้บริการในกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการ

6. เจ้าหน้าที่รัฐไม่มีผลการจับกุมการกระทำผิดในด้านการขายตามมาตรา 30 มาตรา 30 (3) มาตรา 30 (4) หรือเสนอสิทธิใด ๆ ซึ่งโจทก์วางหลักเสีย แลกซื้อแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาตรา 30 (5) แจก แถม ให้ และกำหนดเงื่อนไขในลักษณะบังคับซื้อ

7. เจ้าหน้าที่รัฐจากกรมสรรพสามิต มีการสำรวจร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังการประกาศสถานการณ์หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

8. เจ้าหน้าที่รัฐยังไม่เคยตรวจพบผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการปั่น เป็นเหล้าปั่น จำหน่ายโดยวิธีการใช้รถเข็นตามตรอก ซอก ซอย รอบสถานศึกษา

9. เจ้าหน้าที่รัฐ เคยจับกุมร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือผู้ประกอบการกิจการสถานประกอบการที่มีการกระทำผิดตามข้อ 4 ตามคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 กรณีจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์หรือเข้าไปใช้บริการ

10. เจ้าหน้าที่รัฐเคยจับกุมร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือผู้ประกอบการกิจการสถานบริการ หรือสถานประกอบการที่มีการกระทำผิด ตามข้อ 4 ของคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 กรณีเปิดทำการเกินกว่าเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่าเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ

11. เจ้าหน้าที่รัฐเคยจับกุมร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือผู้ประกอบการ สถานบริการหรือสถานประกอบการที่มีการกระทำผิด ตามข้อ 4 ของ คำสั่ง

คสช.ที่ 22/2558 กรณียินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติด เข้าไปในสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ประกอบการหรือสถานประกอบการ

12. เจ้าหน้าที่รัฐเคยสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการ โดยคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี และส่งสำเนาคำสั่งให้กรมสรรพสามิตดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาต

13. เจ้าหน้าที่รัฐไม่เคยปลอมตัวเป็นผู้ค้าปลีก แต่ปลอมเป็นลูกค้าและจับกุมผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

14. เจ้าหน้าที่รัฐ เคยมีการประชุมร่วมกับทางมหาวิทยาลัยเพื่อแก้ไขปัญหาตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ

ผลการวิจัย

1. ภายหลังจากมีคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานแบบบูรณาการออกตรวจร่วมกัน 5 ฝ่าย ได้แก่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี โดยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้นำ ประกอบกำลัง จำนวน 50 คน การปฏิบัติงานร่วมกัน มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากกว่าสถานการณ์ปกติ สามารถจับกุมผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ประกอบการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายสถานบริการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1.1 ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ

1.2 ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

1.3 เปิดทำการเกินกว่าเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ

1.4 ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ

1.5 ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไปในสถานที่ของตน

2. ในกรณีสถานบริการหรือสถานประกอบการถูก

จับกุมตามกรณีดังกล่าวข้างต้นอย่างใดอย่างหนึ่ง ตำรวจจะดำเนินคดี และสำเนาส่งผลคดีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งปิดและส่งสำเนาให้สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี ตามเขตอำนาจหน้าที่ มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวเป็นเวลาห้าปี

3. กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา มีการจับกุมและดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งฟ้องศาล ผลคดีส่งผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งปิด ส่งสำเนาให้สรรพสามิตพื้นที่ตามเขตอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในการสั่งเพิกถอนหรือสั่งปิด หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เจ้าพนักงานสรรพสามิตเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย แต่ถ้าเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา และห้ามมิให้ออกใบอนุญาตขายสุราให้อีก คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดมิให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นที่สุด

4. ไม่มีกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปล่อยปละละเลยให้มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานศึกษา หรือใบอนุญาตขายสุราที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสถานบริการหรือข้อกำหนดการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราแต่อย่างใด

5. ปัญหาในการปฏิบัติงานแบบบูรณาการออกตรวจร่วมกัน ไม่มีปัญหา มีแต่ปัญหาการหลีกเลี่ยงข้อกฎหมายของผู้กระทำความผิด เช่น ไม่พักที่หอพัก ไปพักที่อพาร์ทเมนต์และกระทำความผิดโดยอ้างสิทธิมนุษยชน

6. คำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล มากกว่าสถานการณ์ปกติ

7. ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

7.1 เห็นควรจัดระเบียบสถานบริการให้อยู่ในโซน (Zone) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พุทธศักราช 2509 โดยแก้ไขเพิ่มเติมนิยามสถานบริการใหม่ พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เข้าถึงได้ง่าย

2. ด้านกายภาพ พิจารณาจาก

ถนน คู คลอง เป็นหลัก และ

3. ติดตั้ง คงที่ไม่มีการเคลื่อนย้าย

7.2 จากปัญหาการหลีกเลี่ยงข้อกฎหมายของผู้กระทำผิด เช่น ไม่พักที่หอพัก ไปพักที่อพาร์ทเมนต์ และกระทำผิด โดยอ้างสิทธิมนุษยชน เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกฎหมาย ในมาตรา 27 ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 เพิ่มในข้อที่ 9 อพาร์ทเมนต์หรือสถานที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การอภิปรายผล

1. ภายหลังจากมีคำสั่ง คสช.ที่22/2558 เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปฏิบัติงานแบบบูรณาการออกตรวจร่วมกันทั้งห้าฝ่าย ได้แก่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้นำ เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานสรรพสามิตและเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประกอบกำลังจำนวน 50 นาย ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจของเจ้าหน้าที่รัฐ การประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งห้าฝ่าย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากกว่า การปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติ (เศรษฐกิจ ทิพย์, วิชัย แก้วศรี และวายุ ระสา, สัมภาษณ์)

การปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติเป็นการปฏิบัติเพียงลำพังหน่วยเดียวได้ผลอยู่ในระดับหนึ่ง จะพบปัญหาข้ออ้างของเจ้าของสถานบริการหรือสถานประกอบการต่าง ๆ เช่น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ยังไม่ทราบข้อกฎหมายว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ ส่วนผู้ประกอบการที่ทราบข้อกฎหมายโดยละเอียดก็มีความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อเจ้าหน้าที่จับกุม ผู้กระทำผิดมักมีข้ออ้างว่า ไม่ทราบกฎหมาย และปฏิเสธว่าไม่ได้ขาย แต่ลูกค้านำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเองหรืออ้างว่าเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนจะเข้าตรวจสอบ (สมประสงค์ มีสุตเพียร, สัมภาษณ์)

สำหรับด้านการกระทำผิดด้านการขายตามมาตรา 30 มาตรา 30 (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการขาย มาตรา 30 (4) การให้หรือเสนอสิทธิใด ๆ ซึ่งโชค รางวัล แลกสลาก แลกซื้อ แก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 30 (5) แจก แถม ให้ และกำหนดเงื่อนไขในลักษณะบังคับซื้อ ในส่วนนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับให้สัมภาษณ์ว่า ใน

ส่วนด้านนี้ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรีรัช ลอยสมุทร (2561 น. ณ) เนื่องจากผลการวิจัยของศรีรัช ลอยสมุทร มีขอบเขตของพื้นที่การดำเนินงานวิจัยมีมากกว่า เช่น พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภูมิภาค

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานแบบบูรณาการการออกตรวจร่วมกันของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งห้าฝ่าย ภายหลังจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่ง คสช.ที่22/2558 สั่ง ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2558 และคำสั่งนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 23 กรกฎาคม 2558 ช่วงพ.ศ. 2558 – 2559 มีการปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกันทั้งห้าฝ่าย โดยมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้นำกวาดล้างและตรวจตรา อาทิตยละ 1 ครั้ง ในช่วงแรก และต่อมาปรับเปลี่ยนเป็นสองอาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สำหรับช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19) ยังคงใช้คำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 อยู่ผลการปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกันสี่ฝ่าย ได้แก่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้นำ เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัด ยกเว้นเจ้าพนักงานสรรพสามิต ประกอบกำลังจำนวน 50 นาย ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2558 สืบค้นจาก (<https://library2.parliament.go.th>) อีกประการหนึ่งด้วย สำหรับเจ้าพนักงานสรรพสามิตไม่ได้เข้าร่วมปฏิบัติงานแบบบูรณาการในสถานการณ์ โควิด – 19 เพราะรับนโยบายเร่งด่วน กวดขัน ตรวจตรา เรื่องการขาดแคลน แอลกอฮอล์ การผลิตแอลกอฮอล์โดยไม่ได้รับอนุญาต และปราบปรามการกักตุนแอลกอฮอล์ (จันทร์เรือง สุขสำราญ และญาณวุฒิ ปาละชัยวุฒิ, สัมภาษณ์)

การปฏิบัติแบบบูรณาการทั้งสองสถานการณ์ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเช่นเดียวกัน (ญาณวุฒิ ปาละชัยวุฒิ, สัมภาษณ์)

3. กรณีสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา มีการจับกุมและดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงานตำรวจ ส่งฟ้องศาลลงโทษผู้กระทำผิด ผลคดีส่งผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่งสำเนาให้เจ้า

พนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานีตามเขตอำนาจหน้าที่
สั่งเพิกถอนใบอนุญาต ปัญหา คือ ผู้กระทำผิดหลีกเลี่ยง
ข้อกฎหมาย กล่าวคือ กระทำผิดแทนที่จะอยู่หอพัก กลับ
ไปพักที่อพาร์ทเมนต์ อยู่บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาและ
อ้างสิทธิมนุษยชน (สมประสงค์ มีสุดเพียร, สัมภาษณ์)
ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถดำเนินคดีตามกฎหมาย
เป็นปัญหาข้อกฎหมายเพราะในกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึง
อพาร์ทเมนต์ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 27 แห่งพระ
ราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพิ่ม
ในข้อที่ 9 สืบค้นจาก (web.krisdika.go.th)

4. ประเด็นเรื่องระยะห่างระหว่างสถานศึกษา หรือ
สถานประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถาน
ศึกษา ห่างจากสถานศึกษาควรอยู่ห่างกี่เมตร เช่น 300
เมตร 500 เมตร 1,000 เมตร ในประเด็นนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
เห็นว่ายังเป็นประเด็นปัญหาที่มีข้อถกเถียงโต้แย้งกัน
อย่างมาก การบังคับใช้กฎหมายในด้านการควบคุมแหล่ง
จำหน่ายรอบสถานศึกษา ผลการวิจัยของศรีรัช ลอยสมุทร
(2561) พบว่าได้ผลสำเร็จในด้านจำนวนร้านเหล้าลดลง
ร้อยละ 20 – 50 ในหลายพื้นที่ ร้านย้ายออกไปไกลสถาน
ศึกษามากขึ้นในทุก ๆ พื้นที่สำรวจ เฉลี่ย 1 กิโลเมตรจาก
สถานศึกษา มีร้านอยู่ในรัศมี 300 เมตร อยู่ในบางพื้นที่
คิดเป็นร้อยละ 31 แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ
เจ้าหน้าที่รัฐมีความเห็นว่ายังไม่ควรระบุ จึงไม่สอดคล้อง
กับผลการวิจัยของศรีรัช ลอยสมุทร (2561) เห็นควรจัด
สถานบริการหรือสถานประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาควรจัดเป็นโซน (Zone) จัด
ระเบียบทางสังคมให้อยู่เป็นพื้นที่ ๆ (ญาณวุฒิ ปาละชัยวุฒิ,
สัมภาษณ์) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พุทธศักราช
2509 โดยแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่าสถานบริการใหม่ ควร
จัดโซน (Zone) ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้ 1) เข้าถึงได้ง่าย 2)
ด้านกายภาพพิจารณาจากถนน คู คลอง เป็นหลัก 3) ติด
ตั้งคงที่ (จันทร์เรือง สุขสำราญ และญาณวุฒิ ปาละชัยวุฒิ,
สัมภาษณ์)

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้เชิงนโยบาย

เห็นควรจัดระเบียบสถานบริการให้อยู่ในโซน
(Zone) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พุทธศักราช
2509 โดยแก้ไขเพิ่มเติมนิยามสถานบริการใหม่ โดยมีหลัก
เกณฑ์ดังนี้ 1) เข้าถึงได้ง่าย 2) ด้านกายภาพพิจารณาจาก
ถนน คู คลอง เป็นหลัก 3) ติดตั้งคงที่

2. นำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติ

เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกฎหมาย ในประเด็นหอ
พักหรืออพาร์ทเมนต์ หรือสถานที่ที่เป็นที่พักของนักเรียน
นิสิต นักศึกษา รอบสถานศึกษา ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา เช่น ใน
กรณีที่เป็นสถานบริการ หรือสถานประกอบการใดที่เปิด
ให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานประกอบการซึ่งตั้งอยู่
ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษาหรือหอพัก หรืออพาร์ท
เมนต์ หรือสถานที่พักของนักเรียน นิสิต นักศึกษา อย่างใด
อย่างหนึ่ง ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ดัง
กล่าวนั้นด้วย ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิก
ถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิ
ให้มีการเปิดสถานบริการ หรือสถานประกอบการในสถาน
ที่ดังกล่าวอีก เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 27 แห่งพระ
ราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เพิ่ม
ในข้อที่ 9 สืบค้นจาก (web.krisdika.go.th)

การวิจัยในครั้งต่อไป

เห็นควรวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของ
โครงการนำร่องการจัดระเบียบสถานบริการหรือสถาน
ประกอบการให้อยู่ในโซน (Zone) หรืออยู่ในพื้นที่ที่ทาง
รัฐจัดให้

References

- Academic Office, Secretariat of the House of Representative. (2015). *Liquor store around the University: solution*. Bangkok: Secretariat of the House of Representatives. (in Thai)
- Excise Department. (2008). *Alcohol beverage control act 2008*. Retrieved from <https://www.excise.go.th> (in Thai)
- Kaewsri, W. (2020). *Pol. Lt. Col. Suppression Inspector*. (Interview 9 July 2020) (in Thai)
- Loysmut, S. (2018). *Situation study of alcohol outlets an pubs near Universities and change after law enforcement in bangkok and other Provinces in Thailand*. This Project was supported by the Alcohol Problem Research Center and The Fund Office. (in Thai)
- Mesudpien, S. (2020). *Pol. Lt. Col. Deputy Superintendent*. (Interview 8 July 2020) (in Thai)
- Office of the Council of State. (2008) *Alcohol beverage control act 2008*. Retrieved from <https://krisdika.go.th/web/guest/home> (in Thai)
- Palachaiwut, Y. (2020). *Expert excise scholars*. (Interview 13 July 2020) (in Thai)
- Panchanan, N. (2020). *Sub corporal of the smaill gun squadron*. (Interview 9 July 2020) (in Thai)
- Parliament Library 2. (2015). *Communicable diseases act 2015*. Retrieved from <https://library2parliament.go.th> (in Thai)
- _____. (20015). *Royal decree on public administration in emergency situation 2005*. Retrieved from <https://library2parliament.go.th> (in Thai)
- Pienrat, P. (2020). *Bailift*. (Interview 9 July 2020) (in Thai)
- Rachakitchanubakesa. (2017) *Excise tax act. 2017*. V. 134 Part 32 A March 20, 2017.
- Rasa, W. (2020). *Pol capt. Sub inspector of suppression*. (Interview 9 July 2020) (in Thai)
- Suksamran, C. (2020). *Chief of tax administration and Yanwut palachaiwut. Expert excise scholars*. (Interview 13 July 2020) (in Thai)
- Tharipap, W. (2020). *Expert excise scholars*. (Interview 8 July 2020) (in Thai)
- Timwat, S. (2020) *Pol. Col. Superintendent. Wichai Kaewsri, Pol.Lt.Col. Superression Inspector. and Wayu Rasa. Pol.Capt. Sub Inspector of Suppression*. (Interview 13 July 2020) (in Thai)

